

Konkurrensutsättning av kollektivtrafiken

Erik Johansson, Lunds universitet
K2 – Nationellt kunskapscentrum för kollektivtrafik

Introduktion

- Mastersuppsats/examensarbete i nationalekonomi
- Konkurrensen vid upphandling av busstrafik

Bakgrund

- Verksamhetskostnaderna har ökat mer än intäkterna de senaste åren
- Självfinansieringsgrad:
 - cirka 50 % i genomsnitt
- Totalt 92 operatörer i landet
- 83 % av utbudet körs av 10 operatörer
(Trafikanalys)

Syfte

- Studera vilken effekt antal budgivare per avtal har på bjudet pris
- Bidra till (den ganska lilla) litteraturen om konkurrensen på den svenska busstrafikmarknaden

Några auktionsvarianter

- Engelsk (stigande)
- Holländsk (minskande)
- Förseglade bud
 - Förstapris
 - Andrapris

Datamaterial

- Upphandling av busstrafik
- Västernorrlands län 2013 (ej Örnsköldsviks tätort)
- 53 avtal
 - Reguljära linjer
 - Skolbusslinjer

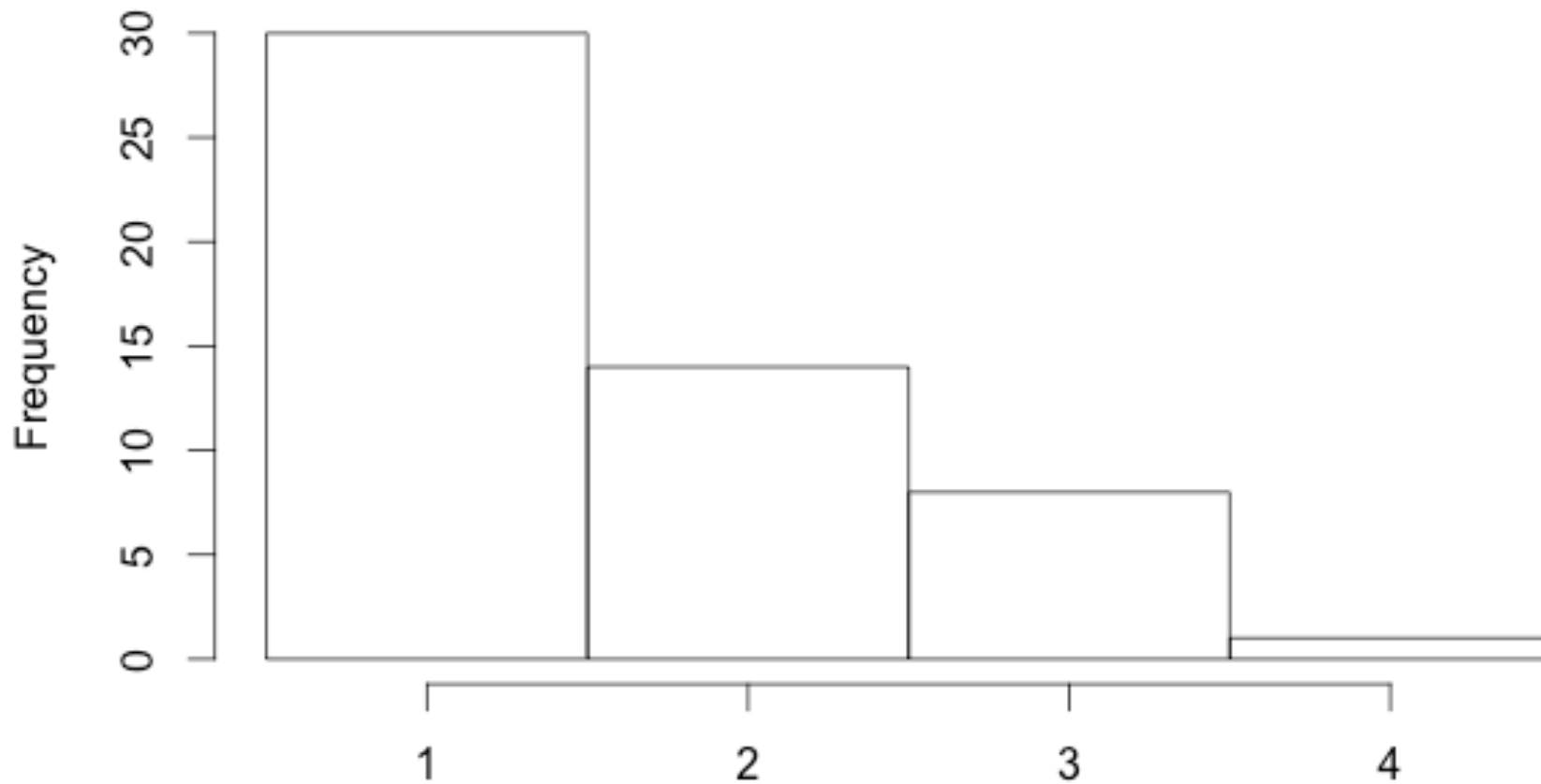
Karta över avtalsområden

Upphandlingsförfarandet

- Förstaprisauktion
- Kombinationsbud och/eller enkelbud (valfritt)
- Lägsta pris

Fördelning av antal budgivare

Mittbuss

- Byberg & Nordin AB
- Zetterblads Trafik AB
- Bergvalls Buss AB
- KR Trafik AB
- Lindströms Buss AB
- Westerlunds Åkeri AB

The screenshot shows a news article from P4 Västernorrland. The header is purple with the P4 logo and the text 'Västernorrland'. Below the header is a navigation bar with links: 'Start', 'P4 program A-Ö', 'Tablå', 'Låtlistor', 'Arkiv', 'Om...', and 'Tipsa!'. The main content area has the text 'VÄSTERNORRLAND' in purple, followed by the headline 'Mittbuss vann bussupphandling i länet' in bold black. Below the headline is the publication date 'Publicerat torsdag 8 augusti 2013 kl 15.48'. At the bottom of the screenshot is a video player with a blue play button icon, the title 'Tomas Byberg: "Kul att mindre företag gör sig gällande"', and the duration '(1:30 min)'.

Ekonometrisk metod och modell

- Estimator: Minsta kvadratmetoden (OLS)
- Funktionsform: Linjär och "halvlogaritmerad" ("log-level")
- Beroende variabel
 - Vinnande pris per kilometer
- Oberoende variabler
 - Antal budgivare
 - Kontraktets volym i kilometer
 - Tätort (binär)
 - Skolbuss (binär)

Resultat linjär funktion

- Antal budgivare
 - En till budgivare sänker i genomsnitt priset per km med mellan 7,9 och 11,9 kronor, beroende på modell

Resultat linjär funktion

- Antal budgivare
 - En till budgivare sänker i genomsnitt priset per km med mellan 7,9 och 11,9 kronor, beroende på modell
- Tätort
 - Cirka 11-12 kr dyrare om det är en tätort
 - Svag signifikans

Resultat linjär funktion

- Antal budgivare
 - En till budgivare sänker i genomsnitt priset per km med mellan 7,9 och 11,9 kronor, beroende på modell
- Tätort
 - Cirka 11-12 kr dyrare om det är en tätort
 - Svag signifikans
- Variabeln Skolbuss ej signifikant skild från noll

Resultat linjär funktion

- Antal budgivare
 - En till budgivare sänker i genomsnitt priset per km med mellan 7,9 och 11,9 kronor, beroende på modell
- Tätort
 - Cirka 11-12 kr dyrare om det är en tätort
 - Svag signifikans
- Variabeln Skolbuss ej signifikant skild från noll
- Variabeln Volym visar ingen påverkan (koefficient=0)

Resultat log-levelfunktion

- Antal budgivare
 - En till budgivare sänker i genomsnitt priset per km med mellan 8,5 och 13,6 kronor, beroende på modell

Resultat log-levelfunktion

- Antal budgivare
 - En till budgivare sänker i genomsnitt priset per km med mellan 8,5 och 13,6 kronor, beroende på modell
- Svag eller ingen signifikans för variablerna Tätort och Skolbuss

Resultat log-levelfunktion

- Antal budgivare
 - En till budgivare sänker i genomsnitt priset per km med mellan 8,5 och 13,6 kronor, beroende på modell
- Svag eller ingen signifikans för variablerna Tätort och Skolbuss
- Variabeln Volym visar ingen påverkan (koefficient=0)

Konklusioner

- Fler budgivare indikerar lägre kostnad (konkurrenseffekt)
 - I linje med studie från London
- Högre bud för tätortsavtal
- Samverkansbolaget Mittbuss var ensam budgivare på flera kontrakt

Studiens begränsningar

- Litet datamaterial

Förväntat antal budgivare hellre än faktiskt antal

- Omvänd kausalitet i modellen

Tack!

erik.johansson@tft.lth.se

